

VERTROUWELIJK

26 OKT. 2001

Dit document is
bevestigd op 50

Stg. GEHEIM

MAANDOVERZICHT

No. 2- 1963

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht no. 2 - 1963

(Tijdvak 1-2-1963 t/m 28-2-1963)

I N H O U D

	Blz.
I. <u>Communisme Internationaal</u>	
Het kernprobleem van oorlog en vrede in het voortgaande dispuut tussen Moskou en Peking	1
De solidariteit met de "onderdrukte volkeren" en het coëxistentie-beleid; omkering van prioriteiten	3
II. <u>Activiteiten van de CPN</u>	
De strijd tegen de Europese integratie	9
De februari-staking van 1941 - Communistisch defilé duurde circa twee uur	10
De campagne voor de Kamerverkiezingen van mei a.s.	11
Bestuursverkiezingen brengen geen opvallende verjonging van het districtskader met zich mee	13
III. <u>Activiteiten van de communistische hulporganisaties</u>	
De anti-kernwapencampagne en de komende Volkel- fietstocht	17
Accentverlegging in de internale beweging van oud- verzetsstrijders	19
IV. <u>Communistische activiteiten in het bedrijfsleven</u>	
Het WVV en de Euromarkt	20
Zelfbesturende vakorganisaties in internationaal verband	21
V. <u>Andere groeperingen</u>	
Visie van enkele SWP-bestuurders op agitatie-mogelijkhe- den binnen de CPN	24
Cuba en de PSP	24
<u>Buitenlands reisoverzicht</u>	26
<u>Overzicht stakingen februari 1963</u>	29
<u>Agenda</u>	30

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

Moskou en Peking over het vraagstuk "oorlog en vrede"

Inleiding

Het dispuut tussen Moskou en Peking, dat op de befaamde vier partijcongressen van november en december van het vorige jaar tot zo'n dramatisch hoogtepunt kwam (zie MO 1 - 1963), is sindsdien in de Russische en Chinese pers in alle heftigheid voortgezet. Was het steekspel dat deze congressen te zien gaven vooral interessant vanwege de stemmen en emoties die hier gepeild konden worden, de volle omvang van het geschil zelf kwam eerst duidelijk naar voren in de propaganda-oorlog die na het in december gehouden Italiaanse partijcongres losbrandde en waarin de visies van beide partijen uiterst scherp tegenover elkaar kwamen te staan.

Belangrijke artikelen zoals dat van 31 december in het Chinese "Volksdagblad" en van 7 januari in de "Prawda" bevestigen, dat achter de wederzijdse tirades inderdaad een diepgaand ideologisch geschil verborgen ligt.

De kern van de zaak

Vrijwel alle kwesties die in het conflict tussen Moskou en Peking in doctrinair opzicht aan de orde zijn, blijken - direct of indirect - verband te houden met de theorie en de praktijk van de wereldomvattende revolutionaire strijd.

Beide partijen zijn het erover eens, dat het huidige stadium van de geschiedenis gekarakteriseerd moet worden als "de fase van de overgang van het kapitalisme naar het socialisme, het tijdperk van de socialistische revoluties en de nationale bevrijdingsrevoluties, het tijdperk van de ineenstorting van het imperialisme en van de liquidatie van het koloniale stelsel". Er bestaat echter diepgaand verschil van mening over de wijze waarop de overgang naar het socialisme zich zal moeten voltrekken, dus in het algemeen over kwesties van strategie en tactiek.

Dit meningsverschil heeft zich met name toegespitst op de vraag

van welke aard gedurende de overgangstijd de coëxistentie zal zijn tussen de socialistische en de kapitalistische landen en welke rol in deze periode moet worden toegekend aan de nationale bevrijdingsstrijd.

Volgens de communistische zienswijze, neergelegd in de Verklaringen van Moskou van 1957 en 1960, is het kapitalisme van nature agressief en oorlogszuchtig en zoekt het de vernietiging van het socialisme en de verdere onderdrukking van de koloniale volkeren. In de Verklaring van de 81 partijen van 1960 heet het hierover: "Het agressieve karakter van het imperialisme is niet veranderd" - "Oorlog is de permanente metgezel van het kapitalisme" - "De imperialisten verenigen zich in militaire en politieke allianties teneinde gezamenlijk het socialistische kamp te bestrijden en de nationale bevrijdingsbeweging te wurgen". Het kapitalisme is echter onvermijdelijk ten ondergang gedoemd.

Het socialisme wordt tegenover dit kapitalisme afgeschilderd als van nature vredelievend. Het beschouwt zich weliswaar als de doodgraver van het kapitalisme maar het meent zijn doel te kunnen bereiken zonder oorlog. Immers, zo luidt het betoog, terwijl het socialistische kamp, dat in de wereldverhoudingen tot de beslissende factor is geworden, samen met de vredelievende krachten in de gehele wereld het agressieve kapitalisme in bedwang houdt, zal het de kapitalistische wereld verslaan met "andere middelen". De Verklaring van Moskou der 81 partijen is op dit punt duidelijk genoeg: "De landen van het zegevierende socialisme zullen de ontwikkeling van de wereldrevolutie voornamelijk beïnvloeden door middel van de economische opbouw. Het kapitalisme zal de nederlaag lijden op het beslissende terrein van de menselijke activiteit, het terrein van de materiële productie".

Volgens de Verklaringen van Moskou van 1957 en 1960 - die door alle communistische partijen worden onderschreven, hoewel door de Chinezen, zoals gebleken is, bepaald wel met een innerlijke reserve - is daarmee de aard van de coëxistentie van de socialistische en kapitalistische landen bepaald. Het is een vorm van coëxistentie waarbij de buitenlandse betrekkingen correct zijn geregeld of althans dienen te worden geregeld. De economische "wedijver", uiteraard gericht op de vernietiging van het kapitalisme, tezamen met een ideologische onverzoenlijkheid maken dit "vreedzaam naast elkaar bestaan" echter tot "een vorm" van klassenstrijd zoals de Verklaring van de 81 partijen zegt, òf - zoals het bij voorkeur in Sowjet-publicaties gesteld wordt - tot zelfs "de hoogste vorm" van klassenstrijd.

Het is belangrijk te constateren, dat deze laatste formulering in

de Sowjet-terminologie in zwang is gekomen. Het is namelijk een van Moskou's stellingen in de strijd tegen Peking.

De formule van de vreedzame coëxistentie geldt uitsluitend voor de verhouding tussen staten met een verschillend maatschappelijk stelsel. Ze is dus niet van toepassing op de betrekkingen tussen de onderdrukte en de onderdrukkende klassen, zoals bijvoorbeeld in de westerse "kapitalistische" wereld en in de nog steeds door "de imperialisten" overheerste landen. Met name is de verhouding tussen onderdrukte volkeren en imperialistische overheersers er een van directe strijd en revolutie.

Volgens de communistische zienswijze moet een dergelijke revolutie opgevat worden als een "rechtvaardige bevrijdingsstrijd" waarmee de socialistische landen zich onvoorwaardelijk solidair dienen te verklaren. "De communisten hebben de vooruitstrevende revolutionaire betekenis van de nationale bevrijdingsoorlogen steeds erkend en zij zijn de meest actieve strijders voor de nationale onafhankelijkheid", zo luidt het in de Verklaring van de 81 partijen. "Alle socialistische landen achten het hun plicht de volken die strijden voor hun bevrijding van het imperialistische en koloniale juk, op alle manieren moreel en materieel te ondersteunen".

Er ligt een zekere spanning tussen deze solidariteit van de socialistische landen met de strijd van de "onderdrukte volkeren", (waarbij indirect maar niettemin onverbiddelijk front wordt gemaakt tegen het imperialistische kapitalisme) en de politiek van de vreedzame coëxistentie (waardoor de socialistische staten pogen hun relaties met de kapitalistische landen zonder oorlog te regelen). Bij de wederzijdse pogingen om deze spanning op te heffen botsen Moskou en Peking.

Volgens Moskou scheppen vreedzame coëxistentie en algemene ontwapening (mogelijk door de zich ten voordele van het socialistische kamp wijzigende krachtsverhoudingen) gunstige voorwaarden voor de nationale bevrijdingsstrijd. Deze strijd is in feite een zaak van de onderdrukte volkeren zelf, die weliswaar op alle mogelijke manieren gesteund moet worden maar waarbij - althans volgens de theorie - van "inmenging in interne aangelegenheden" geen sprake mag zijn.

De Chinese bewering, dat Moskou het principe van de vreedzame coëxistentie ook propageert voor wat betreft de verhouding tussen de onderdrukte volkeren en de imperialisten mist elke grond. Deze bewering wordt echter wel begrijpelijk wanneer men ziet hoe in talloze Sowjet-publicaties de mogelijkheden voor de nationale bevrijdingsrevo-

luties rechtstreeks in verband worden gebracht met het welslagen van de politiek van de vreedzame coëxistentie.

Volgens Peking behoren de vreedzame coëxistentie en de anti-imperialistische strijd van de onderdrukte volkeren "tot volstrekt verschillende categorieën" en moet veeleer gesteld worden dat het juist de nationale bevrijdingsrevolutie is die de strijd voor de vrede en de vreedzame coëxistentie mogelijk maakt.

In deze omkering ligt de kern van het verschil in visie tussen Moskou en Peking ten aanzien van de overgangsfase van het kapitalisme naar het socialisme.

Consequenties

Het is niet verwonderlijk dat het geschil zich als een uiterst gecompliceerd probleem voordoet. Immers, door de omkering van de prioriteiten van de nationale bevrijdingsstrijd en de vreedzame coëxistentie krijgt een aantal kwesties - waarover tussen Moskou en Peking in overwegende mate verbaal overeenstemming bestaat - in feite een verschillende inhoud. Het probleem wordt daarbij nog ingewikkelder gemaakt doordat van weerszijden de ideeën van de tegenstander verdraaid en overtrokken worden weergegeven.

Men kan stellen, dat beide partijen het principe van de vreedzame coëxistentie - al of niet van harte - aanvaardden. Beide partijen ook beschouwen de nationale bevrijdingsstrijd als onvermijdelijk en rechtvaardig en steun daaraan als noodzakelijk. Volgens de visie van Moskou echter, waarin de vreedzame coëxistentie wordt voorgesteld als de onontbeerlijke voorwaarde voor de bevrijdingsrevoluties, is het proces van de "overgang van het kapitalisme naar het socialisme" een ontwikkeling die men niet met rigoreuze ingrepen kan dwingen. Het is een ontwikkeling waarvan de afloop en de tijdsduur in eerste instantie bepaald worden door innerlijke wetmatigheden.

In zijn rede tot het Oost-Duitse partijcongres zei Chroestsjow hierover: "De Albanese leiders denken dat men revoluties willekeurig en kunstmatig kan teweegbrengen en dat hiervoor geen bepaalde objectieve en subjectieve voorwaarden aanwezig behoeven te zijn. Volgens hun theorie is het eenvoudig zó, dat er een aantal helden moet opstaan die revolutie 'maken! Maar dit is niet in overeenstemming met de loop van de geschiedenis".

Deze opmerking was kennelijk tegen de Chinezen gericht. Volgens

de Chinese visie immers, waarin de nationale bevrijdingsrevolutie wordt voorgesteld als de noodzakelijke voorwaarde voor de vreedzame coëxistentie, is het proces van de "overgang van het kapitalisme naar het socialisme" veeleer een ontwikkeling die bevorderd kan en moet worden door het vijandige imperialisme onophoudelijk te belagen. De revolutie moet koste wat het kost voortgang vinden. Alleen door de imperialisten in het nauw te drijven kan men hen tot vreedzame coëxistentie dwingen.

Het klimaat van het Chinese communisme wijkt door dit verschil van inzicht aanzienlijk af van het klimaat van het Sowjet-Russische communisme. Wanneer Moskou van nationale bevrijdingsstrijd spreekt, dan is deze term als het ware getrokken in de alles doordringende sfeer van de vreedzame coëxistentie. Wanneer Peking daarentegen van vreedzame coëxistentie spreekt dan is deze term geladen met militant revolutionaire gedachten. Hoewel beide partijen dus soms dezelfde begrippen hanteren, verstaan zij elkaar desondanks nauwelijks.

Wederzijdse beschuldigingen

Daardoor komt men dan ook tot beschuldigingen over en weer, die de opvattingen van de tegenstander geen recht doen wedervaren, maar die - afgezien van alle overdrijvingen - toch wel aan de zwakke plekken raken.

Peking keert zich tegen die communisten (Togliatti, dus Chroestsjow c.s.), "die elke vonk van revolutie onder de onderdrukte naties willen doven" en "die de onderdrukte volkeren tot vreedzame coëxistentie met hun koloniale overheersers trachten te bewegen". En het voegt daaraan toe: "Deze poging van moderne revisionisten om de revolutionaire strijd van de onderdrukte naties met huichelachtige oproepen tot vrede en vreedzame coëxistentie afbreuk te doen, speelt echter alleen de imperialisten en reactionairen in de kaart".

In het verweer van Moskou tegen deze aantijgingen heet het: "Sommigen verdraaien ons marxistisch-leninistische standpunt en stellen de zaken zó voor, als zouden wij door het verkondigen van de politiek van vreedzame coëxistentie de communistische partijen der kapitalistische landen en alle revolutionaire krachten oproepen om af te zien van de klassenstrijd, van de strijd voor het veroveren van de macht door de arbeidersklasse en het werkende volk en om af te zien ook van de nationale bevrijdingsstrijd der volkeren. Dit is een dom verzinzel en laster. De Sowjet-Unie steunt de rechtvaardige oorlogen der vol-

keren niet alleen in haar uitspraken en verklaringen, maar deze steun kwam ook herhaaldelijk in materieel opzicht tot uitdrukking".

"Talrijke volkeren gebruiken in hun bevrijdingsstrijd onze wapens en hebben daarmee de overwinning, de bevrijding van het koloniale juk bevochten. De bevrijdingsoorlogen van de gekoloniseerde volkeren zijn heilige oorlogen en daarom stonden wij en zullen wij steeds blijven staan aan de kant van de volkeren, die voor hun onafhankelijkheid strijden".

Dergelijke radicale uitspraken maken op Peking weinig indruk. De Chinezen houden vol, dat Moskou een rem zet op de nationale bevrijdingsrevoluties en wel uit vrees voor de kracht van het imperialisme. De Chinese leiders stellen echter, dat het imperialisme niet onderschat maar toch bepaald ook niet overschat moet worden. Het is immers - volgens de befaamde uitspraak van Mao Tse-tung - niet meer dan een "papieren tijger". Deze definitie wordt in de Chinese pers met hand en tand tegen Moskou verdedigd.

"In hun uiteindelijke analyse spelen degenen die zo verwoed de these aanvallen, dat het imperialisme en alle reactionairen papieren tijgers zijn, alleen maar het imperialisme in de kaart", aldus Peking. Zij doen dit "door de volkeren die revolutie wensen maar steeds voor te houden, dat men geen tegenstand moet bieden aan de imperialistische krachten, dat het imperialistische stelsel niet omver kan worden geworpen en dat elke soort revolutie ongewenst en hopeloos is."

Strikt genomen houdt deze aanval de beschuldiging van "kapitulacionisme" in, dus het prijsgeven van de gedachte dat het communisme ooit de eindoverwinning zal kunnen behalen op het ten ondergang gedoemde kapitalistische systeem in de gehele wereld.

Moskou stelt daar tegenover dat degenen die het imperialisme zo graag een papieren tijger noemen, geneigd zijn te vergeten dat hij atoomtanden heeft en die ook wel eens zou kunnen gebruiken. De "papieren tijger"-definitie onderschat de krachten van het imperialisme want spreekt - naar Moskou's mening - "alleen maar over de zwakte daarvan en leidt in feite tot de demobilisatie van de massa, omdat zij de massa wil doen geloven dat de kracht van het imperialisme een mythe is, waarmee geen rekening behoeft te worden gehouden". Aldus retourneert Moskou de beschuldiging van "kapitulacionisme" aan het adres van Peking.

Dat de "papieren tijger" ooit zijn atoomtanden zou kunnen gebruiken verandert overigens niets aan Pekings militante visie. Het uitbreken van een kernoorlog en de catastrofale gevolgen daarvan beziet

de CP-China, in tegenstelling tot de CPSU, niet in de eerste plaats vanuit de gezichtshoek van het leed dat daardoor aan de gehele mensheid zou worden berokkend.

"Wanneer wij al het mogelijke hebben gedaan om een kernoorlog te voorkomen en het imperialisme niettemin een dergelijke oorlog ontketent zonder zich rekenschap te geven van de gevolgen", aldus Peking, "dan zou het resultaat slechts de vernietiging van het imperialisme zijn en zeer zeker niet de uitroeiing van de mensheid" - en verder nog: "Alle marxisten-leninisten geloven stellig dat de loop van de geschiedenis noodzakelijk leidt tot de vernietiging van atoomwapens door de mensheid en bepaaldelijk niet tot de vernietiging van de mensheid door kernwapens". Deze opvatting vloeit voort uit de gedachte dat de loop van de geschiedenis wordt bepaald door de massa, door de kracht en de revolutionaire strijd van het volk en niet door de wapens.

Degenen die het hebben over de "algehele vernietiging van de mensheid" handelen, volgens de Chinese opvatting, in strijd met de thesen van de Verklaringen van Moskou van 1957 en 1960 (aanvaard door de gehele internationale communistische beweging) "en bewijzen daarmee dat zij alle vertrouwen hebben verloren in de toekomst van de mensheid en in het grote ideaal van het communisme en dat zij zijn weggezonden in het moeras van het défaitisme".

Moskou stelt daar in een meer realistische visie tegenover, dat het kapitalistische stelsel ongetwijfeld zijn onvermijdelijke ondergang zou vinden in een kernoorlog als deze door "de imperialistische maniakken" zou worden ontketend. "Maar", aldus vraagt Chroestsjow zich op een gegeven ogenblik af, "zouden de socialistische landen en de strijd voor het socialisme in de gehele wereld bij een atoomoorlog soms iets winnen? Slechts lieden, die bewust de ogen sluiten voor de feiten, kunnen zo denken. Wat de marxisten-leninisten betreft, zij kunnen zich de opbouw van een communistische beschaving niet denken op de puinhopen van de centra der wereldbeschaving, op een ontvolkte en met radio-actieve neerslag besmette aarde".

De "Prawda" belicht dit probleem nog eens van de positieve kant door erop te wijzen, dat "het prototype van de toekomst der gehele mensheid wordt geschapen in de landen van het socialisme", in een geest van "optimisme" en niet in de geest van "een filosofie van de zelfmoord".

De beide grote partners houden vast aan het belang van de eenheid

der communistische beweging. Elk van hen heeft suggesties gedaan - toegejuicht door andere communistische partijen - om de geschillen uit te praten in de min of meer besloten sfeer van het kameraadschappelijke overleg. Het is echter duidelijk, dat een verzoening tussen de hevig botsende standpunten wel uiterst moeilijk zal zijn, waar beide partijen, hoewel zij zich baseren op het marxisme-leninisme, dit op zo verschillende wijzen interpreteren.

H O O F D S T U K II

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

Tegen EEG en Bonn

Gaven de beginselen, neergelegd in haar "eenheidsstellingen" en in haar verkiezingsmanifest de CPN-leiding in de afgelopen weken op zichzelf reeds voldoende aanleiding tot agitatie tegen de Europese integratie, verschillende gebeurtenissen op het Europees politiek toneel werkten daarbij nog extra stimulerend.

Zo maakten verschillende CPN-commentatoren geen geheim van hun leedvermaak over het échec van het ministerieel overleg in Brussel inzake Englands toetreding tot de EEG. Marcus Bakker voelde zich in de Tweede Kamer zelfs geroepen de Britse vakbeweging te feliciteren met de mislukking der Brusselse onderhandelingen. "De Waarheid"-redactie herinnerde zich prompt hoe CPN-voorzitter De Groot reeds in 1952 had voorspeld, dat de Europese integratie onvermijdelijk tot mislukking zou zijn gedoemd. Het was eveneens De Groot geweest - aldus dit artikel - die er bij menig debat in het parlement, in de krant, op congressen en in openbare vergaderingen op had gewezen dat met deze integratie geen enkel Nederlands belang was gediend. Geconcludeerd werd dan ook, dat de CPN de Europese integratie en haar supra-nationale organen terecht als vijanden van vrede, democratie en nationale soevereiniteit bestrijdt en eist, dat Nederland de EEG zal verlaten.

De partij werpt zich op als verdedigster van allen - arbeiders, boeren, middenstanders -, die haars inziens door de Euromarkt-politiek worden getroffen.

Dat de CPN-leiding, in navolging van Moskou, niet vergeet de EEG daarenboven als een ondersteuningsinstrument voor de militaire "agressieplannen" van het Westen aan de kaak te stellen, trad in de recente agitatie eveneens duidelijk naar voren. De communistische propaganda poogt hierbij met name anti-Duitse sentimenten aan te wakkeren. De argumenten hiervoor ontleent de CPN, opportunistisch en behendig, aan verschillende actuele politieke ontwikkelingen zoals het Frans-Duitse vriendschapsverdrag, het Spaans-Franse overleg, het Nederlands-Duitse accoord inzake Budel en het Nederlands-Duitse "Gene-

ralbereinigungsvertrag", dat "de revanchisten in Bonn" naar het oordeel van De Groot c.s. stellig een hart onder de riem zal steken.

Nederland zal binnen de EEG voortaan alleen nog maar als vazal van de as Bonn-Parijs kunnen fungeren, zo concludeerde op zijn beurt Friedl Baruch, lid van het dagelijks bestuur der CPN. Als alternatief - "actueler en dringender dan ooit" - zag deze partijtheoreticus de terugkeer van Nederland naar een politiek van "staatkundige neutraliteit".

Intussen doen ook in CPN-kringen steeds meer geruchten de ronde, dat de communistische partijleiders van "de Zes" ernaar streven hun agitatie tegen de EEG op Europees niveau te coördineren. Bekend is in elk geval, dat op een conferentie van marxistische geleerden - medio 1962 in Moskou gehouden - van Italiaanse zijde reeds de nadruk werd gelegd op de noodzaak de politieke strijd van de "Europese partijen" tegen de EEG permanent te coördineren.

Herdenking februari-staking

De herdenking van de februari-staking gaf de communisten nogmaals de gelegenheid van leer te trekken tegen "het herboren Westduitse militarisme, dat opnieuw zijn handen naar Nederland uitstrekt".

Ook dit jaar besloot de partijleiding geen steun te verlenen aan de door B. en W. van Amsterdam afgekondigde officiële herdenking op 25 februari, aan het begin van de middag gehouden op de traditionele plek bij het standbeeld van de "Dokwerker" op het J.D. Meijerplein. De communisten organiseerden derhalve weer hun eigen manifestatie, die op dezelfde dag eerst om 5 uur 's namiddags aanving.

De voorbereiding van deze plechtigheid berustte bij een krypto-communistisch initiatiefcomité, met de Amsterdamse onderwijzeres Dé de Haas als secretaresse. Medio februari had dit comité reeds een oproep doen uitgaan tot vorming van "sub-comité's" in buurten en bedrijven, ter bevordering van een zo groot mogelijke deelneming aan de communistische herdenking. Ook een tussentijds gehouden forum-bijeenkomst in het gebouw "Marcanti" en een speciale herdenkingskrant moesten tot het welslagen van de partijmanifestatie op 25 februari bijdragen. Verschillende communistische mantelorganisaties, waaronder "Verenigd Verzet 1940-1945", waren opnieuw actief bij de voorbereiding betrokken.

Het communistische défilé, dat ongeveer twee uur duurde, werd geopend met een kranslegging namens het initiatief-comité (door de

auteurs Theun de Vries en professor Dr. M.G.J. Minnaert) en namens het partijbestuur van de CPN (door voorzitter Paul de Groot en secretaris Henk Hoekstra).

Namens de communistisch georiënteerde "Vereinigung der Verfolgten des Naziregimes" (VVN) uit de Duitse Bondsrepubliek werd een krans gelegd door Otto Baumgartner.

"De Waarheid" laakte in haar nabeschouwing de "separatistische en plichtmatige herdenking van B. en W.", waarbij "behalve de notablen slechts weinig mensen aanwezig waren". Zij sprak daarentegen lovend over het massale karakter van de communistische herdenking.

Ook gaf het partijdagblad zich weer eens moeite Paul de Groot als de eigenlijke inspirator van de februaristaking en als aanvoerder van de illegale partijleiding in de oorlogsjaren omhoog te steken en aan hem het omstreden auteurschap van het bekende februari-manifest "Staakt, staakt, staakt" toe te schrijven.

Ook in het buitenland trok de CPN-herdenking de aandacht. Zo wijdde Gerard Pothoven, Moskou-correspondent van "De Waarheid", er een beschouwing aan in "Troed", het orgaan van de Sowjet-Russische vakbonden. In de "Daily Worker", het dagblad van de Britse CP, vertelde Ruth Waterman-Kupferschmidt - een in Engeland wonende joodse vrouw van Nederlandse afkomst, die de oorlogsjaren in Amsterdam doorbracht - uitvoerig over de ontwikkeling van de februaristaking.

Mede om wille van de actualiteit besteedde de CPN in woord en geschrift tenslotte extra aandacht aan de reeds enige tijd tevoren van de persen gekomen roman-trilogie "Februari" van Theun de Vries (partijbestuurslid).

De verkiezingsactie

De partijleiding concentreert zich - afgezien van de andere taken, die haar aandacht opeisen - vooral op de problemen rond de aangevangen stembusstrijd, die tot medio mei de verkiezingsdag moet worden gevoerd. Het ontbrak in de jongste tijd niet aan een gereede dosis opportunistische agitatie, getuige bijvoorbeeld het telegram dat Paul de Groot namens de CPN-fractie in de Tweede Kamer zond aan de regering, erbij haar op aandringend "extra bijstand te verlenen aan een aantal achtergebleven groepen, die door de langdurige koude en de duurte in grote moeilijkheden verkeren".

Voorts gaf de CPN-leiding zich nog eens extra moeite haar huidige positie ten opzichte van de andere partijen in ons parlementair bestel

af te bakenen. In het licht van de eenheidspolitiek stond daarbij haar houding tegenover de PvdA uiteraard op de voorgrond. De CPN mag dan menen, dat aanhangers van de "minderheidsideeën" in de PvdA veiliger kunnen stemmen op communistische dan op democratisch-socialistische kandidaten, toch blijven De Groot c.s. koersen op "een regering van de arbeidersbeweging", met de PvdA als voornaamste deelgenoot. In dit verband wordt opnieuw gesteld, dat iedere stem op de CPN een bijdrage kan zijn tot de verwezenlijking van het beoogde linkse kabinet. Als grootste gevaar voor de totstandkoming van een linkse coalitie ziet de partijleiding het traditionele anti-communisme binnen de sociaal-democratie. De beschouwing van Henk Hoekstra in "Politiek en Cultuur" van februari j.l. getiteld: "Alles voor de eenheid van de arbeidersbeweging" geeft daarvan duidelijk blijk. Als tweede gevaar ziet Hoekstra in dit opzicht "het sectarisme in eigen kring", vooral aangetroffen onder een aantal oudere kameraden, die de sociaal-democratie naar doctrinair-communistische maatstaven nog altijd zien als de voornaamste tegenstandster van "de eenheid". Volgens Hoekstra moet men oog hebben voor de differentiatie binnen de sociaal-democratie, o.a. tot uitdrukking gekomen in het optreden van de minderheid tijdens het PvdA-congres.

Wellicht bevreesd voor een vlucht van "minderheids-stemmen" uit de kringen van de PvdA naar de PSP, nam de kritiek van de CPN op de pacifisten gedurende de laatste weken toe. Zo gaf een politieke radio-uitzending van de PSP op 11 februari de "Waarheid" nogmaals aanleiding uiting te geven aan haar ergernis over "het leuteren" van de heer Lankhorst, die weer eens verklaard had in voorkomend geval de voorkeur te geven aan een Russische bezetting boven een atoomoorlog.

Het is in het bijzonder de KVP, die spitsroeden moet lopen tussen hagen van communistische belagers. Kennelijk wil men elke gelegenheid, te pas of te onpas, aangrijpen om de KVP verantwoordelijk te stellen voor alles wat de CPN in de huidige kabinetspolitiek laakt. De KVP-leiding staat "met vuile handen" tegenover het Nederlandse volk, aldus een onlangs gegeven "Waarheid"-commentaar.

Districtsconferenties

De naderende verkiezingen drukken eveneens hun stempel op de partijconferenties, die in de loop van februari in de meeste CPN-districten plaatsvonden. Onder het wakend oog van afgevaardigden uit het partijbestuur conformeerden de inleiders zich in grote lijnen aan

het officiële partijstandpunt, neergelegd in de eenheidstellingen en het CPN-verkiezingsmanifest. De afgevaardigden werd nog eens onder ogen gebracht, dat de komende stembusstrijd het uiterste van de krachten der partij zal vergen. Daarbij zullen zij zich geruggesteund weten door de richtinggevende leiding van het nationaal verkiezingsbureau in Amsterdam en de ook districtsgewijs in dit opzicht aan de partijactivisten te verlenen voorlichting.

Een ander agendapunt vormden de bestuursverkiezingen, die verschillende nieuwe figuren naar voren brachten. Van een opvallende verjonging van het districtskader kan echter niet worden gesproken. De oude beproefde krachten zullen bij de afwerking van het gelanceerde actieprogramma opnieuw de voornaamste toeverlaat van de partij zijn.

Uit de bestuurscolleges van enkele districten verdwenen wel enige bekende veteranen, die daarin om politieke of praktische redenen niet langer acceptabel werden geacht, zoals Leen Seegers, Siep Geugjes, Berend Blokzijl en Ab Veltman in Amsterdam, Henk Goudkuil in Rotterdam en Harm Haken in Groningen. Laatstgenoemde handhaafde zich tot dusver nog als CPN-vertegenwoordiger in de Eerste Kamer naast Annie Averink.

Partijbestuursvergadering

Blijkens een communiqué in "De Waarheid" van 25 februari j.l. vergaderde het CPN-partijbestuur op 22 februari ter bespreking van de politieke situatie en de komende verkiezingscampagne. Men stelde o.m. de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer vast. Na Paul de Groot, Marcus Bakker en Tjalle Jager (de huidige CPN-fractie) vermeldt de lijst Henk Hoekstra (de huidige 1e secretaris), Annie Averink (thans lid van de Eerste Kamer) en Arie Korlaar (lid van het dagelijks bestuur van het district Amsterdam).

Korlaar is vrijgestelde van de partij voor het bedrijfs- en vakverenigingswerk in de hoofdstad. Dat aan deze weinig representatieve figuur een dermate hoge plaats op de CPN-lijst is toegekend kan met name beogen onder de arbeiders in en rond Amsterdam stemmen te "trekken". Betrokkene is als CPN-er zeer actief en als arbeider tamelijk populair.

Henk Clerx, die in het verleden het Amsterdamse bedrijfswerk van de partij leidde, vervult deze taak sedert september 1962 in landelijk verband als opvolger van de in januari 1962 om het leven

gekomen partijbestuurder Piet Bakker. Clerx nam van toen af ook Bakkers plaats in als lid van het dagelijks bestuur van de partij. Tevens werd hij als assistent voor het bedrijfswerk toegevoegd aan het CPN-secretariaat, dat na de functieverandering van De Groot (die voorzitter werd) en de verdwijning van Harry Verheij en Marcus Bakker (als plv. algemeen secretaris, resp. propagandasecretaris) nog slechts twee leden telde, t.w. Henk Hoekstra en Jaap Wolff. Op de partijbestuurszitting van 22 februari 1963 steeg de politieke ster van Clerx nog hoger door zijn benoeming in het secretariaat. Het motief van deze benoeming moet waarschijnlijk gezocht worden in het feit, dat - naar de partijleiding verwacht - de CPN bij de komende verkiezingen één zo niet twee zetels winst zal behalen. Dan zou Hoekstra dus deel gaan uitmaken van de CPN-fractie in de Tweede Kamer en waarschijnlijk minder tijd beschikbaar hebben voor zijn normale secretariaatswerk. Zo nodig kan Clerx dan een deel daarvan overnemen.

De vlag kan uit!

De communistische uitgeverij en boekhandel "Pegasus" beheert naast een drietal winkels ook het zgn. boekenapparaat. Dit bestaat uit ongeveer 200 tot 250 vrijwillige "boekverkopers", die in hun vrije tijd met Pegasus-boeken op stap gaan. In het contactorgaan voor deze Pegasus-agenten (het Boekenbulletin) wordt vermeld dat het afgelopen jaar het boekenapparaat een omzet bereikte van ruim f 189.000,-. Dit is vergeleken met de omzet van 1961 een stijging van ongeveer 7½ %. De omzet van het boekenapparaat neemt de laatste jaren steeds verder toe.

Voor zover kan worden nagegaan kunnen deze gegevens uit het Boekenbulletin wel als juist worden aangenomen en neemt de omzet van "Pegasus" nog voortdurend toe. De betekenis die "Pegasus" voor de CPN in financieel opzicht heeft, wordt dan ook nog gaandeweg groter.

De schrijver van het bulletin herinnert voorts aan de "slinkse aanval" op "Pegasus" en het boekenapparaat, die de "vuilspuiters" van de "Parool"-redactie met hun artikelen van 28-9-1962 en 1-10-1962 ondernamen. Hij roept de medewerkers van "Pegasus" op ook in 1963 hun krachten te wijden aan het tevens in politiek opzicht zo belangrijke boekenwerk onder het motto: (Verkiezings-) "winst boeken met boeken".

De financiële actie, die de CPN sedert september 1962 voert voor de komende verkiezingen en voor "De Waarheid" (het Donatiefonds), verloopt wat vlotter dan de laatste jaren het geval was. Van het beoogde bedrag ad f 175.000,- zou reeds bijna f 125.000,- zijn toegezegd.

De in het kader van deze geldinzameling gehouden "Kerstenve-
loppencampagne" had volgens de laatste gepubliceerde stand bijna
f 35.000,- opgebracht, belangrijk meer dan vorig jaar het geval was.

H O O F D S T U K I I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Vredesbeweging

Sedert geruime tijd streven de communistische organisaties intensief naar "samenwerking" met niet-communistische groeperingen. Bij de Wereldvrede Raad, de WVR, kwam dit tot uiting tijdens het Moskouse Wereldvredecongres voor algemene ontwapening en vrede (zie MO 7/8-1962). Men heeft zich bij de voorbereidingen van een dergelijk congres uitzonderlijk veel moeite getroost om niet-communistische vredesstrijders er toe te bewegen aan de bijeenkomst deel te nemen. De "Boodschap aan alle Volkeren", tijdens dit congres aangenomen, stelde nadrukkelijk, dat een duurzame vrede slechts verkregen kan worden door een gezamenlijk optreden van alle vredeskrachten.

Ook uit de reacties op de Cubaanse crisis - waarbij de WVR zich achter het Sowjet-Russische standpunt stelde - kwam duidelijk naar voren, dat de leiding dezer organisatie eenheid van actie noodzakelijk acht ter voorkoming van een atoomoorlog.

Ten einde te komen tot verwezenlijking van deze gedachte besloot het presidium van de WVR, tijdens zijn laatste bijeenkomst te Stockholm (26 tot 28 oktober 1962) een wereld-voorjaarscampagne voor algemene ontwapening en vrede te organiseren. Gedurende deze campagne, die van maart tot juli 1963 zal duren, zullen in vele landen verschillende vredesacties, aangepast aan de nationale en lokale situaties, worden gevoerd. Men hoopt hierdoor zo breed mogelijke lagen der bevolking te betrekken in de strijd voor vrede en ontwapening. Het voornaamste doel is echter het opbouwen van een krachtige wereldbeweging tegen bewapening en kernproeven en vóór algehele ontwapening. Om deze tot stand te brengen dienen de WVR en de bij deze raad aangesloten nationale comité's versterkt en uitgebreid te worden. Het presidium besloot derhalve in de eerste helft van 1963 een raadszitting te beleggen, alwaar men zich met deze kwestie zal bezighouden. Het ligt in de bedoeling de Wereldvrede Raad met nieuwe leden, afkomstig uit alle bestaande vredesgroeperingen, te versterken. Voorts wordt gestreefd naar de oprichting van zogenaamde werkcommissies binnen het raam van de WVR, belast met de bestudering van de verschillende ontwapeningsaspecten. Ook deze commissies zullen openstaan "voor allen die de vrede dienen".

Voorafgaande aan bovengenoemde raadszitting zal het presidium opnieuw in een tweetal aparte vergaderingen bijeenkomen. Tijdens de eerste bijeenkomst (Malmö 2-4 maart) zullen de vraagstukken betreffende de Europese veiligheid aan de orde zijn. Aangenomen kan worden, dat de Duitse kwestie in al haar facetten hier uitvoerig zal worden besproken. De tweede zitting is gewijd aan de strijd der volkeren voor algemene ontwapening, nationale onafhankelijkheid en vrede. Zij zal in april aanstaande in de Cubaanse hoofdstad Havana worden gehouden.

Jeugdbeweging

Pinksterfietstocht

Ook dit jaar zal de Protestfietstocht Volkel-Soesterberg-Amsterdam gedurende de Pinksterdagen worden verreden met hetzelfde doel als de beide vorige keren: propaganda voor de verwijdering van de in Nederland opgeslagen atoomkoppen. Een oproep van het communistische Volkelcomité, waarin het Algemeen Nederlands Jeugdverbond (ANJV) de boventoon voert, vermeldt de onderhandelingen van respectievelijk de Italiaanse en de Turkse regering om de Amerikaanse atoombases in hun land op te heffen. Wat in die landen, aldus het comité, mogelijk is, kan ook in Nederland gebeuren.

Ter versterking van deze actie zochten de communisten tevergeefs nauwere samenwerking met het pacifistische Comité 1962 voor de Vrede (dat nu Comité 1963 voor de Vrede heet). Wel slaagden zij er tenslotte in een afspraak te maken voor een oriënterende bespreking op 14 november 1962, doch enige uren vóór het begin van de samenkomst heeft de pacifistische groep de bijeenkomst afgezegd.

Het communistische Volkelcomité heeft tot eind januari gewacht of de pacifisten toch nog tot samenwerking bereid bleken. Toen niets meer van hen werd vernomen, werd besloten met Pinksteren maar weer een eigen tocht te organiseren. Langer uitstel was niet mogelijk daar anders de voorbereiding in het gedrang zou komen.

Voor de communistische organisatoren moet het een grote teleurstelling zijn geweest dat deze zo fêl begeerde samenwerking tot nu toe niet tot stand kwam. Een dergelijk samengaan zou bijzonder goed passen in het verkiezingsstramien van de CPN: eenheid van handelen van alle vooruitstrevende krachten voor het behoud van de vrede. In een aan de pers verstrekt communiqué zegt het comité te allen tijde bereid te blijven tot overleg.

Vrouwenbeweging

NVB-activiteiten

De Nederlandse Vrouwenbeweging (NVB) is druk bezig gelden in te zamelen voor het 5de congres van de Internationale Democratische Vrouwenfederatie, dat van 25 tot 29 juni in Moskou wordt gehouden onder de naam van Wereldcongres van Vrouwen. Aangezien de reiskosten nogal hoog liggen, heeft de NVB zich tot taak gesteld per lid f 2,50 bijeen te brengen.

Ook de pogingen om niet-communistische afgevaardigden te laten deelnemen, worden voortgezet. Het hoofdbestuur is van plan zich dienaangaande schriftelijk tot alle vrouwenorganisaties in Nederland te wenden. Van de communistische acties van het ogenblik, zoals die tegen de legering van Westduitse troepen in Budel, vóór de verwijdering van vreemde bases en vóór het voeren van een strikte neutraliteitspolitiek, meent men gebruik te kunnen maken om andersdenkenden over te halen mee naar Moskou te gaan.

Deze punten vormen ook de hoofdschotel van de Internationale Vrouwendag op 8 maart. De NVB stelt zich voor de viering daarvan nu zelf ter hand te nemen en deze niet, zoals in vorige jaren het geval was, - zij het alleen in naam - over te laten aan daartoe speciaal opgerichte comité's.

Verzetsbeweging

Het in december '62 te Warschau gehouden congres van de FIR, de "Fédération Internationale des Résistants" (de internationale communistische organisatie van oud-verzetsstrijders) werd niet alleen bijgewoond door gedelegeerden van de aangesloten organisaties, maar ook door een vijftigtal waarnemers en gasten.

Van Nederlandse zijde werd aan het congres deelgenomen door een delegatie van "Verenigd Verzet 1940-1945", bestaande uit de voorzitter J. Brassier, de secretaris G. Blom, de leden van de Landelijke Raad, Chr. Smit en C. Spoor en de penningmeester van de FIR, Herman Hendrikszen. Voorts was een drietal Nederlandse gasten aanwezig, te weten J.G. Beunders, secretaris van de Nederlandse Sachsenhausen Vriendenkring, B.J. Seldenrath, een rustend arts uit het Gelderse dorp Wychen, alsmede diens echtgenote mevrouw E.E. Seldenrath-de Swart.

Het uitnodigen van deze buitenstaanders past geheel in het streven van de FIR om tot een grotere eenheid onder de verzetsstrijders te komen. Het congres gaf onder meer uitdrukking aan dit streven door te besluiten zo mogelijk in de zomer van 1963 een bijeenkomst te organiseren van verzetsstrijders en nazi-slachtoffers uit alle Europese landen, die tijdens de Tweede Wereldoorlog bezet gebied waren. Bovendien zal een speciale commissie in het leven worden geroepen voor het leggen van contacten tussen de FIR en niet bij de FIR aangesloten organisaties van verzetsstrijders en nazi-slachtoffers. Bij de pogingen om tot samenwerking met niet-communisten te komen boekte "Verenigd Verzet 1940-1945" inmiddels reeds een succesje, getuige het grote aantal burgerlijke elementen dat adhaesie heeft betuigd met de Budel-actie. (Zie MO 1-1963)

Over het geheel genomen leverde het te Warschau gehouden congres weinig nieuwe gezichtspunten op. Wel was er sprake van een zekere accentverlegging. Voorheen stond de strijd tegen de her-militarisering van West-Duitsland en het herlevend fascisme op het eerste plan, terwijl nu "de strijd voor algemene ontwapening en vrede de belangrijkste opgave voor onze eeuw is", aldus de leider van de Sowjet-Russische delegatie op het FIR-congres, Maarschalk Timosjenko.

De controverse Moskou-Peking bleek ook tijdens dit congres van de FIR. De Albanese afgevaardigde hield een felle anti-Amerikaanse rede en diende een resolutie in, waarin de Amerikanen als de voornaamste vijanden van vrede en onafhankelijkheid aan de kaak werden gesteld. Deze resolutie werd door Timosjenko en vervolgens door het congres verworpen.

In de nieuw gekozen leidende organen van de FIR is "Verenigd Verzet" goed vertegenwoordigd. Gerrit Blom en Herman Hendrikszen maken thans deel uit van het bureau (d.w.z. van het dagelijks bestuur) van de FIR, terwijl Jan Brassier en Louis Koning werden gekozen tot leden van de Algemene Raad (het algemene bestuur). De niet-communist C. Spoor, die tot dan toe lid van het FIR-bureau was, werd vervangen door de CPN-er Gerrit Blom.

H O O F D S T U K I V

COMMUNISTISCHE ACTIVITEITEN IN HET BEDRIJFSLEVEN

De communistische agitatie verloor in de afgelopen maand enkele aangrijpingspunten, waarvan ze in januari nog een dankbaar gebruik had kunnen maken. De overheid en een groot aantal particuliere werkgevers gingen in februari over tot de uitbetaling van koudetoeslagen aan de lager bezoldigden. Voorts bereikten de contracterende partijen in de metaalnijverheid en in de grafische industrie, na moeizame onderhandelingen, een accord over de nieuwe c.a.o.'s.

In de komende maanden zal de CPN haar aandacht nu wel toespitsen op enkele andere belangrijke c.a.o.'s, die nog op stapel staan, n.l. die voor de bouwnijverheid en voor de havenarbeiders. Ongetwijfeld zullen CPN en Centrum hieraan nog menig pamfletje wagen.

Het Wereldvakverbond

Van 29 tot 31 januari hield het Uitvoerend Comité van het Wereldvakverbond een zitting te Praag. Hetgeen tot dusver hierover in concreto bekend is geworden, betreft voornamelijk het uitstel van de conferentie voor vrouwelijke arbeidskrachten, die nu in oktober 1963 te Boekarest zal worden gehouden. Het WVV zond onlangs een vragenlijst, betrekking hebbende op deze conferentie, aan communistische vakbondsbestuurders in West-Europa, waarin o.a. werd geïnformeerd naar de nationale wetgeving op het gebied van gelijk loon voor gelijke arbeid en naar de eisen die de vakbeweging ten aanzien van de vrouwelijke werkkkrachten stelt.

Uit Praag meldde de correspondent van "l'Humanité", dat het Uitvoerend Comité van het WVV de aanbevelingen had goedgekeurd, die ter conferentie over de Euromarkt in december 1962 te Leipzig waren gedaan. Wat hieronder precies moet worden verstaan, is nog niet duidelijk. Wel gaven twee CGIL-secretarissen (onder wie de communist Luciano Lama) bij hun terugkeer uit Praag te kennen, dat het voorstel - door de CGIL te Leipzig gedaan - om de CGIL en de CGT te Brussel een kantoor te laten openen, in principe was aanvaard. Dit meldde althans de correspondent van "Le Drapeau Rouge" uit Rome aan zijn krant. Volgens de Italianen zouden vertegenwoordigers van de CGIL in februari in Parijs over de uit-

voering van dit besluit gaan praten.

Over Saillant's suggestie om alle vakverbonden in Europa tot een conferentie te inviteren, werd inmiddels nog niets naders vernomen.

Autonome vakorganisaties in internationaal verband

Geheel onafhankelijk van deze plannen van het WVV is aan neutralistische zijde een begin gemaakt met een nauwere aaneensluiting van een aantal autonome vakorganisaties, zowel in Europa als in de andere werelddelen. Vooral de leiding van de Joegoslavische vakbeweging is op dit terrein actief. Het idee schijnt voor het eerst te zijn geopperd tijdens de conferentie van de "niet-verbonden" (d.w.z. de neutralistische) staten, die van 1 tot 6 september 1961 te Belgrado plaatsvond. De grote man van de Joegoslavische vakbeweging, S. Vukmanovic, zeide begin februari in een interview, dat vakbondsleiders van Japan, Joegoslavië en Marokko tijdens een congres in Tokio van de Sohyo (radicaal Japans vakverbond, sympathiserend met het WVV) hadden besloten een aantal vakorganisaties uit te nodigen in januari 1963 te Casablanca (Marokko) bijeen te komen. Daar zouden dan de ideeën over de organisatie van een internationale vakbewegingsconferentie kunnen worden besproken.

Op 9 en 10 januari 1963 zijn te Casablanca vakbondsvertegenwoordigers bijeen geweest uit Algerije, Ceylon, Chili, Guinee, Japan, Mali, Marokko, de Verenigde Arabische Republiek en Joegoslavië. (De "oude" EVC, die zoals bekend goede verbindingen met Joegoslavië onderhoudt, kreeg ook een uitnodiging, doch heeft hiervan geen gebruik gemaakt). De genoemde vakorganisaties hebben de ambitieuze doelstelling om de samenwerking te bevorderen tussen alle vakverbonden ter wereld, ongeacht of zij al dan niet bij een internationaal vakverbond zijn aangesloten. Uitdrukkelijk verklaren zij niet de bedoeling te hebben een nieuw internationaal vakverbond (naast het IVVV en het WVV) te willen oprichten. Als gemeenschappelijke belangen voor alle vakorganisaties noemen zij o.m. de ontwapening en de opheffing van neo-kolonialistische verhoudingen.

Ten aanzien van de EEG nemen zij de stelling in, dat deze tot dusver voor de daarbij aangesloten landen vruchtdragend is geweest, doch niettemin een bedreiging voor de wereldhandel en de economische ontwikkeling van andere landen vormt.

Van Joegoslavië uit werd in februari aan een aantal vakorganisaties - o.a. aan de "oude" EVC - verzocht de ontplooiden initiatieven te

ondersteunen. Het bewuste schrijven was ondertekend door de plv. voorzitter van de Raad van Joegoslavische Vakcentrales, Pasko Romac, die in maart 1962 op zijn reis door Europa enige dagen de gast van het bestuur van de "oude" EVC is geweest.

In Casablanca is een voorbereidend comité gevormd, dat van plan is in de lente van 1963 in Japan bijeen te komen.

Het lijkt echter uitgesloten dat deze autonome vakorganisaties een brug zouden kunnen slaan naar de vakverbonden, aangesloten bij het IVVV of het WVV.

H O O F D S T U K V

ANDERE GROEPERINGS

De SWP en de Kamerverkiezingen

Na het échec van de Socialistische Werkers Partij bij de gemeenteraadsverkiezingen van mei 1962 heeft de SWP-leiding zich bezonnen op wat haar verder te doen stond. De redactie van "De Brug" erkende dat de in Amsterdam behaalde stemmen (minder dan 4000) een te smalle basis vormen om nog partijpolitiek in de traditionele zin van het woord te kunnen voeren. Vanuit dit nog voortdurende besef zal de SWP er stellig niet toekomen met een eigen lijst aan de Kamerverkiezingen van 15 mei a.s. deel te nemen.

De vraag is of en zo ja welk stemadvies de leiding ditmaal aan de leden van de SWP zal geven. Het vorig jaar, bij de Statenverkiezingen, beval zij nogal vaag aan om te stemmen op "die partij, die het minst ver van de verlangens naar vrede en socialisme af staat". En dat was dan niet de CPN, want - zoals Sjef Pieters destijds in "De Brug" betoogde - het ging om een partij "die de socialistische beginselen ook in haar innerlijk partijverband tot uitdrukking brengt. En hiervan is in de CPN geen sprake".

Neen, de voorkeur van de SWP-leiding ging, ondanks mislukte toenaderingspogingen, veeleer uit naar de PSP, de Pacifistisch Socialistische Partij, die zoals Henk Gortzak destijds op een verkiezingsvergadering in Amsterdam naar voren bracht, nog het meest verwant was met de beginselen van de SWP. Desondanks moet de verkiezingswinst van de CPN toch voor een aanzienlijk deel zijn voortgekomen uit de 34.000 stemmen, die de SWP drie jaar eerder, nl. in 1959, nog had weten te verwerven.

Heeft, achteraf beschouwd, deze verkiezingsuitslag mede aanleiding gegeven tot de gedachten over eenheid in de communistische beweging, welke de SWP-leiding in de afgelopen maanden meerdere malen in "De Brug" onder woorden bracht? Weliswaar werd in juli 1962 het beroep van het dagelijks bestuur der CPN op de aanhang van de SWP om in de schoot van de partij terug te keren, nog fel afgewezen, doch tegen de jaarwisseling werd de polemiek allengs gematigder, met een vleug van toenadering. Ook de verbeterde verhouding tussen het Kremlin en

Joegoslavië is hierop waarschijnlijk van invloed geweest.

In "De Brug" van 12 januari jl. gaf Sjef Pieters de leden van de CPN, die het met de gang van zaken in hun partij niet eens zijn, het advies om niet alleen hun ongenoegen tot uitdrukking te brengen in persoonlijke gesprekken met SWP-ers en "Brug"-lezers, maar ook, ja vooral, een discussie op gang te brengen binnen de CPN, want "alleen door een krachtig en moedig optreden van hen in de partij kan een vernieuwing tot stand komen".

Duidelijker nog uitte Henk Gortzak zich enkele weken later, toen hij een gedesillustioneerd CPN-er als volgt toesprak: "Ik heb je nooit gezegd uit de partij te treden, noch je geadviseerd er in te blijven. Maar als je me nu om een advies vroeg, zou ik zeggen 'blijf'. En probeer niet je miststemming, maar je communistische levensbeschouwing in de partij te laten gelden".

In "De Brug" van 25 februari jl. vroeg Gortzak "de mannen die thans willen afnokken en die, toen wij geroyeerd werden, zich de enige echte communisten waanden, er zorg voor te dragen, dat in de CPN het stalinisme verdwijnt".

De PSP-vertegenwoordigd op de nationale feestdag in Cuba

De Cubaanse regering deed een uitnodiging toekomen aan de PSP, de Pacifistisch Socialistische Partij, tot het zenden van een vertegenwoordiger naar de herdenking van de Cubaanse revolutie, die te Havana op 1 januari jl. plaats vond.

De PSP heeft deze uitnodiging aangenomen en liet zich vertegenwoordigen door het hoofdbestuurslid Maria C.J. Snethlage, tevens secretaresse en stuwende kracht van de Werkgroep Informatie Cuba. Mevrouw Snethlage reisde in gezelschap van de auteur Theun de Vries, die de CPN vertegenwoordigde.

Op het eerste gezicht doet deze combinatie wat vreemd aan, maar op de keper beschouwd is het wel begrijpelijk dat de Cubaanse regering niet alleen de CPN doch ook de PSP in haar herdenking wenste te betrekken. Naar men zich herinnert gaf het PSP-bestuur op 24 oktober jl. een verklaring uit, waarin het optreden van de Verenigde Staten jegens Cuba scherp werd afgekeurd, welke verklaring op het PSP-congres van november 1962 werd bekrachtigd.

Vermoedelijk heeft men van Cubaanse zijde geen vertegenwoordiger van de Werkgroep Informatie Cuba als zodanig willen uitnodigen, daar

in deze groep naast PSP-ers ook trotskisten en SWP-ers zitting hebben.

Uit het eerste van een reeks artikelen over haar Cubaanse reis, die mej. Snethlage in "Bevrijding" zal schrijven, blijkt dat men in Cuba zeer geïnteresseerd is in de PSP juist voor wat haar pacifistische kant betreft. Mej. Snethlage had in haar redevoeringen en gesprekken er dan ook de nadruk op gelegd te hopen dat de Cubanen een socialistisch Cuba zouden kunnen opbouwen zonder atoombom. Zij erkende echter het recht van de Cubanen om de tyrannie van Batista (met geweld) te weerstaan en zich te verzetten tegen de uitbuiting van hun land door de grote Amerikaanse ondernemingen. Zij heeft ook niet gezwegen (wat gemakkelijk had gekund aangezien zij aanwezig was als PSP-afgevaardigde) over haar werkzaamheden voor de Werkgroep Informatie Cuba, hoewel zij wel kon vermoeden dat deze in de huidige samenstelling niet acceptabel is voor orthodoxe communisten. Zij duidde de leden van het Cuba-comité aan als behorende tot "diverse socialistische partijen". In haar openingsartikel vermeldde mej. Snethlage nog dat onder de 400 buitenlandse gasten, naast de vertegenwoordigers uit de communistische landen ook leden van de Britse Labour Party en van de Noorse Volkspartij aanwezig waren.

BUITENLANDS REISOVERZICHT

Tot 14 februari 1963

I = Inreis

U = Uitreis

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
+ 19-10-'62 + 21-10-'62	BOO, B.J. de	20-12-1934	Lid dag. best. ANJV. Denemarken, congres Deense Commun. jeugd.
+ 10-11-'62 + 12-11-'62	WILLEMS, A.J.	28-11-1930	Lid h.b. ANJV. Gent, conf. "Jonge Garde" 11-11-'62.
18-11-'62 + 24-11-'62	MAAS, G.	17- 8-1913	Lid p.b. CPN; Boedapest, Hong. partijcongres.
20-11-'62 22-11-'62	HENDRIKSZEN, H.J.	9- 3-1911	Penningm. FIR. Nederl., bespr. Ver. Verzet.
24-11-'62 (I)	HULSING, B.	28- 8-1907	Verslaggever "De Waarheid". Terug uit Warschau.
28-11-'62 (U)	ENTHOVEN, Clara F.S.E. HAM, B.G. van den	21-12-1901 10- 2-1912	Resp. communiste, indi- vidueel lid Int. Ver. Dem. Jur. en secr. Ned. Sachsenhausen Vr.Kr. W.- Berlijn, proces tegen de VVN. 28-30/11.
30-11-'62 4-12-'62	SLAGTER, J.	18- 5-1907	Voorz. Ned. Auschwitz Comité. Boedapest, zitting In- ternat. Auschw. Com. 1-3/12-'62.
1-12-'62 9-12-'62	WOLFF, Johan F. (Joop)	14- 3-1927	Lid d.b. CPN, Rome, 10e congres CP-Italië.
1-12-'62 11-12-'62	OMMEREN-AVERINK, H.J. van	28- 5-1913	Lid p.b. CPN, Praag, 12e congres CP-Tsjechosl.
6-12-'62 13-12-'62	VOS-KRUL, H. de MOLIN-GERRITZE, J.P.	31-12-1919 6-12-1916	Leden h.b. NVB. O.- Ber- lijn Raadszitting Inter- nat. Democr. Vrouwenfed. (7-11 dec.)
+ 10-12-'62 (I)	BOEF, D. de	1-10-1940	Lid dag. best. ANJV. Terug na jaarscholing Bernau (DDR).

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
11-12-'62 17-12-'62	BRASSER, J. SPOOR, C.	2- 3-1908 5- 1-1902	Bestuursleden Ver. Verzet en FIR, Warschau, 4e FIR-congres 13-16 dec.
11-12-'62 18-12-'62	BEUNDERS, J.G.	1-12-1908	Lid best. Ned. Sachsenhausen Vr. Kr. Warschau, 4e FIR-congres.
11-12-'62 20-12-'62	BLOM, G. SMIT, Chr.	17- 4-1909 11- 9-1907	Resp. secr. Ver. Verzet en lid bureau FIR en best. lid Ver. Verzet. Warschau, 4e FIR-congres.
± 14-12-'62 19-12-'62	BAKKER, P.	31-10-1915	Lid Centrumstaf. Leipzig, anti-EEG-conf. (WVV).
14-12-'62 28-12-'62	ENTHOVEN, Clara F.S.E.	21-12-1901	Vooranst. Commun. (individueel lid Int. Ver. Democr. Jur.) Warschau, doel onbekend.
22-12-'62 1- 1-'63	VERKRUISEN, V.	15-12-1931	Best. lid "NED.USSR". DDR, doel onbekend.
22-12-'62 25-12-'62	BECK, J. (Deen) Mej. MIMART, J. (Française) GENER, H. (Cubaan) PIERALLI, P. (Italiaan)	? 23- 7-1939 ? 27-12-1929	Resp. vert. Deense Comm. Jeugd, Franse Comm. Unie van Jonge Meisjes, Cubaanse Comm. Jeugd, pres. WFDJ, Rotterdam, 9e ANJV-congres 22-25/12.
? 25-12-'62 ? 23- 1-'63	VRIES, Th. U. de	26- 4-1907	Lid p.b. CPN. Cuba, bevrijdingsfeesten Cuba.
Eind dec. 1962	TICHELMAN, F. FERARES, M. PLEKKER, M. SANTEN, S.	22- 5-1929 5- 1-1922 3-10-1924 3- 8-1915	Vooraanstaande leden Ned. sectie 4e Internationale. Wenen, Congres 4e Internationale.
2- 1-'63 18- 1-'63	HOEKSEMA, A. en echtgen.	16-12-1934 10-10-1940	Lid dag. leiding ANJV. Oost-Berlijn, vakantie.
4- 1-'63 (U)	ENTHOVEN, Clara F.S.E.	21-12-1901	Communiste, Individueel lid Int. Ver. Democr. Jur. In del. IVDJ W.-Duitsland en O.-Berlijn, voor vrijlating KPD-er SCHABROD.
4- 1-'63 17- 1-'63	WAGENAAR, G. en echtgenote	27- 9-1912	Voorzitter SWP. Innsbruck, vakantie.
13- 1-'63 24- 1-'63	WOLFF, Jacob (Jaap)	1- 9-1923	Secr. CPN. O.-Berlijn, SED-congres.

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
16- 1-'63 25- 1-'63	NAOEMOW, P.A.	7-12-1919	Lid bureau buitenl. C.C. CPSU. PvdA-congres.
19- 1-'63 27- 1-'63	HAKS, M.J.	18- 5-1927	Lid p.b. CPN. Praag, bijeenkomst Vraagst. Vrede & Social.
26- 1-'63	FRISON, Th. F.L. (Belg) en echtgenote	7-12-1929	Communist. Budel, "stille tocht" naar graf slachtoffers v.h. verzet.
26- 1-'63 29- 1-'63	BIAGIONI, E. (Italiaan)	8- 3-1920	Secretaris VVI-Voeding. Ned. bespr. Centrumstaf?
31- 1-'63 7- 2-'63	BLOM, G.	17- 4-1909	Secr. Ver. Verz. en lid bureau FIR, O.-Ber- lijn. Sociale Commissie FIR, 2-4/2-'63.
4- 2-'63 (U)	MEIJER, M. VELTMAN, A.M.	28- 5-1908 10-10-1914	Vertegenw. v. reisdien- sten Centrum en Vrede. Berlijn, Praag, Boeda- pest, voorbereiding van vakantie-reizen in 1963.
4- 2-'63 10- 2-'63	WALRAVEN, R.J. BOO, B.J. de	13- 8-1930 20-12-1934	Resp. vice-voorz. ANJV en lid dag. bestuur ANJV. Boedapest, zitting Execut. Com. WFDJ.
7- 2-'63 ± 10- 2-'63	KREMER, W.	7-11-1918	Lid p.b. CPN. Berlijn, bespreking CP'en?

STAKINGSOVERZICHT FEBRUARI 1963

Bedrijf : Personeel van N.V. Werkspoor, werkz. bij
staatsmijnen Dow-Fenol N.V., Esso en Albatros
te Rotterdam en omgeving.
Aanleiding : ontevredenheid over vergoedingen.
Inmenging vakbonden : ANMB/NVV sprak met directie.
Resultaat : geen.
Aantal werknemers : onbekend.
Aantal stakers : 232.
Duur van de staking : $\frac{1}{2}$ dag (4-2-'63).

Bedrijf : Dagbladrukkerij "De Telegraaf" te Amsterdam.
Aanleiding : ontevredenheid over uitstel nieuwe CAO.
Inmenging vakbonden : ANGB-bestuurders overreedden stakers aan het
werk te gaan.
Resultaat : geen.
Aantal werknemers : onbekend.
Aantal stakers : 40 typografen (avondploeg).
Duur van de staking : + 3 uur (20-2-'63).

A G E N D A

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
* 17 maart 1963	Manifestatie voor Vrede en Ontwapening (vrouwen).	Amsterdam	NVB
* 23 maart 1963	Jeugdappèl ANJV.	Wieringen	ANJV
* 23 maart 1963	Manifestatie Budel-comité.	Amsterdam	Budel-comité
maart 1963	Conferentie voor jongeren in de bedrijven.	?	ANJV
Voorjaar 1963	Zitting Executief Comité Wereld Vakverbond.	Warschau	WVV
* 25-27 april '63	Eur. Conf. v. Hotelpersoneel.	Sofia	WVV
april 1963	Bureauzitting Internat. Democr. Vrouwenfederatie.	?	IDVF
* april 1963	Pres. zitting Wereld Vredes Raad.	Havana	WVR
* 12-14 mei 1963	Colloquium Duitse vraagstuk.	Brussel	---
* 20-25 mei 1963	4e Internat. conf. VVI Chemie.	Moskou	WVV
* mei 1963	Wereldcongres 4e Internat.	?	4e Internat.
* 1-4 juni 1963	3e Volkel-protestfietstocht.	Volkel-Soesterberg-Amsterdam	ANJV/OPJS
* 18 juni 1963	Stertocht Ned. Vrouwen Bew.	Rotterdam	NVB
* 25-29 juni '63	5e Congres Internat. Democr. Vrouwen Federatie.	Moskou	IDVF
eerste helft 1963	Raadszitting Wereld Vredes Raad.	?	WVR
juni/juli 1963	2e Internat. conf. VVI-Handel.	Zuid-Amerika?	WVV
juli 1963	4e Internat. conf. VVI Mijnbouw.	Moskou	WVV
* zomer 1963	Semin. problemen stud. reisbureaus.	Italië?	IUS/It.
aug. 1963	Internat. Sportconf. Wereld Fed. Democratische Jeugd.	Berlijn	WFDJ
24-28 sept. 1963	4e Internat. conf. VVI-Bouwwakken.	Boedapest	WVV
sept. 1963	3e Wereldbijeenkomst journalisten.	Gebied rond Middell. Zee	IOJ

VERTROUWELIJK

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
14-19 okt.	2e Wereldconf. v. Vrouwelijke arbeidskrachten.	Boekarest	WVV
nov. 1963	Zitting Uitv. Comité Wereld Fed. Dem. Jeugd.	Djakarta	WFDJ
nov. 1963	5e Internat. conf. Studenten reisbureaus.	Bulgarije	IUS
1963?	Med. conf. Féd. Internat. des Résistants.	Noorwegen	FIR
1963	Internat. bijeenk. v. jonge toeristen.	Hoge Tatara (Tsj.)	WFDJ
1963	Conferentie over Jeugdtoerisme.	?	WFDJ
1963	Buitengewoon congres CPN.	?	CPN
1963	Eur. conf. Verzetsstrijders en Nazi-slachtoffers.	?	FIR
?	W. Eur. conf. journalisten.	?	IOJ
1963	Conf. totale ontwapening Wereld Fed. Democr. Jeugd.	?	WFDJ
zomer 1964	Internat. stud. conf. over kolonialisme.	SU	IUS
1964	Int. Conf. Werkende Jeugd.	?	WFDJ

* nieuw c.q. aangevuld.